

Slovo kněze

Slavení

Je svatební hostina. Je čas na první tanec ženicha a nevěsty. Hudebníci uvedou svatební pár na parket, začíná první tanec. Je pochopitelné, že by nebylo vhodné, aby v danou chvíli procházeli tanečním parketem číšníci a roznášeli jídlo. Všichni se právě teď soustředí na něco jiného. Možné je samozřejmě všechno, jenže kdyby nebyly tyto momenty, kdy se nám „zastaví dech“ a každý dělá to své, už by to nebylo slavení. Byl by to jen shluk osob, kde si každý dělá to, co považuje za důležité.

Použil jsem tento obraz, abych poukázal na některé momenty slavení mše svaté, při kterých se zvlášť soustředí naše pozornost.

Jsou to na prvním místě slova proměňování neboli konsekrace. Když kněz vyslovuje slova „Toto je moje tělo...“, všichni klečíme a soustředíme se na oltář. Bylo by dobré na tuto chvíli zklidnit také děti a pomoci jim soustředit se na příchod Pána Ježíše. Stává se občas, že někdo právě v tuto chvíli přichází do kostela. Když už se to stane, je důležité vnímat, v které části mše svaté se nacházíme. Bylo by vhodné, aby dotyčný na místě u vstupu do kostela poklekl a počkal, až kněz vysloví: „Tajemství víry“. Potom může příchozí osoba pokračovat na své místo v lavici. To se samozřejmě nestává tak často, ale všiml jsem si, že když máme adoraci před polední mší svatou, a kněz uděluje požehnání s Nejsvětější svátostí těsně před začátkem mše svaté, přicházející osoby nevnímají, co se právě děje a krácejí na své místo v lavici. Tady platí to samé, máme na požehnání pokleknout tam, kde právě jsme, a pokračovat na své místo, až když kněz uloží Nejsvětější svátost do svatostánku. Je důležité znát významné momenty liturgie a reagovat na ně správným způsobem.

Další důležité momenty, při kterých se zvlášť soustředíme jako společenství, jsou úvodní modlitba kněze (říká se jí kolekta) a modlitba kněze po svatém přijímání. Tyto modlitby jsou uvedeny výzvou: „Modleme se“. Po nich kněz zůstane chvíli v tichu, aby si všichni mohli uvědomit, co se bude dít a mohli se ztišit a soustředit. Opět by si to měli uvědomit zvlášť později příchozí, aby zůstali chvíli stát na svém místě a šli si sednout, až když kněz dokončí modlitbu. Vrcholným momentem eucharistické modlitby je zvolání kněze „Skrze něho a s ním...“, přičemž kněz pozvedne kalich a patěnu do výšky. Je to slavnostní zakončení

modlitby, v které byli chléb a víno proměněny v tělo a krev Pána Ježíše. Naše slavnostní Amen to vše potvrzuje. Je nepatřičné, aby v tento čas někdo klečel, nebo seděl (vyjma osob starých a nemocných), stejně tak stojíme po celou dobu eucharistické modlitby od chvíle výzvy kněze „Tajemství víry“.

Vidíme tedy, že je několik vrcholů mše svaté, při které se sjednocujeme také svým postojem, a není právě vhodné, aby se někdo pohyboval po kostele. Může se stát, že někomu není dobře nebo potřebuje odejít, bylo by ale lepší, kdyby odešel buď před anebo po těchto vrcholných momentech, kdy nás kněz zve k mimořádné pozornosti a zapojení se všech.

Po mši svaté by mělo následovat agapé, tedy společné pohoštění, nebo alespoň pozdravení. Je přirozené, že si chceme popovídat. Neměli bychom ale rušit soustředění těch, kteří ještě mají potřebu se po mši svaté pomodlit. Máme farní sál nebo komunitní centrum, kde tak můžeme učinit, anebo prostě můžeme vyjít ven z kostela a tam si popovídat. Mám někdy pocit, že chceme mít všechno „all-in-one“ – duchovní i estetický zážitek, setkání s druhými, a to v jedné jediné hodině za týden. Ve skutečnosti ta jedna hodina nestačí. Víme, jak jsme často nesoustředění za těch pár minut bohoslužby. Využívejme tedy tzv. prodloužené slavení – v modlitbě růžence přede mší svatou, v modlitbě adorace nebo v osobní tiché modlitbě. Křesťanský život není jedna hodina v týdnu. Abychom mohli žít duchovně, potřebujeme mnohem více. Třeba i účast na mši svaté v týdnu.

A na konec mobily. Myslím, že mladší generace tuto záležitost zvládla. Potíže má starší generace. Nejednou jsem zažil, že uprostřed mše svaté zvoní mobil a navíc docela silně. A nejen to. Někteří jej zvednou a povídají si. V kostele je to nepatřičné. Stejně tak na přednášce. Prosím, starší osoby, aby si nechaly pomoci mladšími. Telefon se dá ztišit anebo vypnout. Mladší tomu rozumí, poproste je, ať Vám telefon nastaví, ukážou nebo přede mší svatou vypnou. Stalo se kdysi v jiné farnosti, že jedné paní začal zvonit mobil nad hrobem, když právě spouštěli rakev do země. Technologie zasáhly do našich životů. Měli bychom však být pány nejen tvorstva, ale také toho, co jsme sami vytvořili. K slavení mše svaté mobily opravdu nepatří.

My katolíci máme to, co už většina lidí ztratila. Máme možnost a schopnost slavení. Slavení vyžaduje zanechání běžných činností a také

porozumění toho, co slavíme. Věřím, že slavení dává životu hlubší smysl. Život není tak šedivý a obyčejný. Naopak, slavení ve víře dává i běžnému životu pečeť krásy a výjimečnosti. Neztratme to.

P. Ján Halama SVD, farář

Slovník křesťanství

Dnes se věnujeme barvám v křesťanské liturgii a ikonografii.

V liturgii:

V prvních stoletích církve nebyly barvy ustáleny jako nyní; nemají také žádný vztah k barvám Starého zákona. Jedná se o barvy svrchních rouch (ornát, štola, pluvíál, dalmatika, a také burza, velum) užívaných při bohoslužbě. Nejprve byla používána jen bílá barva, širší spektrum je doloženo počátkem 12. století. Další rozšíření se prosadilo po r. 1570.

Symbolika barev:

- **bílá (zlatá)**: znamená světlo a je symbolem Boha a Krista (užívá se na všechny svátky Páně, pokud nepřipomínají umučení). Dále znamená nevinnost a čistotu (svátky Panny Marie, andělů, svatých vyznavačů a těch panen a vdov, které nezemřely mučednickou smrtí). Dále je barvou radosti a neposkvrněnosti;
- **červená**: barva ohně a krve. Používá se jí o svátcích Ducha svatého, připomínajících utrpení Páně a o svátcích zasvěcených mučedníkům a mučednicím. Také je to barva papežská;
- **zelená**: barva naděje, zakládající se na vzkříšení Páně, které se událo na jaře. Hodí se také pro dny bez zvláštního významu;
- **fialová**: barva pokání. Používá se jí ve dnech kajících a postních. Je to barva doby adventní a postní;
- **černá**: barva smutku a smrti. Jen výjimečně se jí používá při pohřbech a nebo při mši svaté za zemřelé;

- **růžová**: používá se jen 3. neděli adventní a 4. neděli postní.

Při pestrých paramentech má předepsaná barva převládat.

Ve východních církvích je liturgickou barvou par excellence **bílá**, včetně jejího užívání při pohřbech; je to barva šatu mučedníků; **modrá** se používá při mariánských svátcích, **červená** se používá o letnicích a **fialová** se používá v obdobích pokání.

V ikonografii:

- **bílá**: barva lidí žijících v míru; barva čistoty, nevinnosti a svatého života;
- **černá**: barva smutku, hříchu, smrti a d'ábla, ale i znamení opovržení světem, pokory a skromnosti;
- **červená**: barva krve, války, ohně a lásky; je barvou oběti Krista a mučedníků;
- **hnědá** a **šedá**: barvy dobrovolného ponížení, odřeknutí se světa a pokání;
- **modrá**: barva nekonečna, nebes a všeho nebeského, ale také padlých andělů; od pozdního středověku barva Panny Marie a církve; ne vždy ji lze jasně rozlišit od červené;
- **zelená**: barva naděje a vyvolených; je odkazem na ráj a Ducha svatého; v kombinaci s červenou připomíná Boha Otce, s modrou Krista, s červenou i modrou Nejsvětější Trojici;
- **zlatá**: barva nebeského světla (často vyjádřena žlutou); zlaté pozadí maleb symbolizuje nepředstavitelnost universa (výjevy se odehrávají „jen ve světle“);
- **žlutá**: v umění západní Evropy je barvou vyvrženců, kacířů a Jidáše.

O Zdrávasu nekorektně

Zdravím všechny katolíky a příznivce modlitby růžence zvláště. Hned na začátku musím varovat, následující řádky mohou ledaskomu připadat opovážlivé až neuctivé. A půjde přitom o pravděpodobně nejznámější modlitbu, totiž Zdrávas, Maria. Dost chůze kolem horké kaše, varování je venku a kdo má odvalu, čtete dál.

Zdrávas

Dobrý začátek, prostě na úvod setkání pozdravíte, je to slušnost. Tady ovšem jde o něco jiného než pouhou slušnost, tady přeci chceme, aby si nás Maria všimla. Na to je pozdrav také dobrý, dokonce výborný, nutí totiž slušně vychovaný protějšek odpovědět a tím zaznamenat naši přítomnost. A že náš oslovovaný protějšek je slušně vychovaný, o tom netřeba pochybovat.

Maria

Užít při pozdravu jméno navozuje daleko bližší vztah ke zdravenému. Jen si to představte: Dobrý den – někomu, koho sice znáte, ale nijak blíž, netykáte si, ani se s ním vlastně nechcete zastavit, jen pozdravíte, kývnete a jdete dál. Naproti tomu: Ahoj, Marie – to má přeci logické pokračování Jak se máš, jsem rád, že Tě vidím.

milosti plná

Tak tady se musím přiznat, nikdy jsem si nebyl jistý číslem, myslím gramatickým. Jestli je to „milosti“ (jednotné), nebo „milostí“ (množné). Ve skutečnosti je to asi jedno, i kdyby to byla jedna milost, tak ji Marie má evidentně vrchovatě, Bůh ji prostě obdařil milostí nad jiné a to samozřejmě proto, že si to jednak zasloužila a jednak ji (je) potřebovala. Zcela nepochybně má tu milost (ty milosti) už napořád, navíc je to něco, o co se může podělit a věřím, že to dělá ráda.

Pán s Tebou

Ve smyslu „Pán buď s Tebou“, nejspíš tak to myslel Gabriel, když za ní byl vyslán. Připomínáme Marii nejdůležitější okamžik v jejím životě – když jí bylo oznámeno, jak velkou roli jí Bůh přiznal. Od začátku modlitby až sem to vše mělo vlastně jen jediný účel – abychom získali Mariinu

pozornost. Trochu vychytrale k tomu používáme andělův úvodní pozdrav a doufáme, že to pomůže.

požehnaná Tys mezi ženami

Je to samozřejmě pravda, ale vždycky mi tady vytane na mysl mazání medu kolem úst. Prostě potřebujeme, aby si nás Marie nejen všimla (Ahoj, taky Tě ráda vidím, jak se máš, tak já musím, to víš, spousta starostí), ale aby se s námi zastavila. Pochválit jí hezkou sukni by asi nebylo to pravé, ale když se zmíní, že jí Bůh požehnal, to bude asi ono. Tak proto.

a požehnaný plod života Tvého, Ježíš

Tohle je přesně ve smyslu „ještě přitlačíme“. Pochválíte-li někoho pro jeho dobré vlastnosti, rozhodně ho potěšíte. Pochválíte-li matce její dítě, to je mnohem víc. Jednak ji ujišťujete, že vychovává dobře, druhak že její úsilí nese ovoce. Takže taková pochvala na druhou.

Svatá

Máme za sebou upoutání pozornosti a můžeme se věnovat naší záležitosti, kterou chceme přednést. Jdeme do druhé půlky modlitby. Slovo „svatá“ mi kdysi přeložila jedna teta (ve skutečnosti nebyla s naší rodinou nijak spřízněna, ale to sem nepatří) jako „v nebi velmi blízko Boha“. Takže Marii připomínáme jí nepochybně známou skutečnost, že pro to, co bude následovat, je její postavení v nebi jako stvořené.

Maria

Všimněte si, zase užíváme její jméno. Jenže teď to není ve smyslu pozdravu (Ahoj Marie, jak se máš?), ale ve smyslu zdůraznění prosby (Maruš, prosím Tě, mohla bys...?). Užitím jména trochu vypočítavě navozujeme osobnější vztah v naději, že odmítnout bude mnohem obtížnější.

Matko Boží

Zase stejná strategie – ještě přidáme zdůrazněním velmi osobního vztahu k pravému adresátu našich proseb, potřebujeme přece pomoc a pokud je náš zastávce tak blízko vykonavateli, má jeho přímluva značnou sílu. V politice se tomu myslím říká lobbying. To teď potřebujeme.

pros za nás hříšné

Konečně je to venku. O tohle šlo od začátku, zabaleno do množství slov, ale pro nás nejpodstatnější. Zkuste ale přijít a říci „Nazdar, potřebuju...“ – to se na vás budou koukat jako na nevychovence.

nyní

Mý to samozřejmě potřebujeme hned teď, naše vztahy s Bohem jsou bídné a rádi bychom si aspoň trochu polepšili a kdyby to bylo už včera, bylo by to ještě lepší, ale dneska stačí, tak jestli by to šlo...?

i v hodinu smrti naší

Prosím, aspoň na úplném konci, to bude hrozně důležitý okamžik, hrajeme vabank, čili o všechno, tam se nám hodí jakákoliv pomoc, takže taková od samotné Matky Boží je to úplně nejlepší, co se nám může přihodit. Když tedy ne hned (to jsme byli troufalí, promiň, Marie), tak alespoň tehdy, až nám půjde o krk, budeš si to prosím pamatovat?

Amen

Zarekl jsem se, že se neporadím se strejdou Gúglem, ať jsem třeba za hlupáka. Nevím přesně, co to slovo znamená, asi něco ve smyslu „ať je tak“. Na konci téhle modlitby by mi tam spíš sedělo něco jako – fakt to chci takhle, rád bych, kdyby to tak bylo, mohlo by to tak být?

Závěrem

Varoval jsem vás, že to bude nekorektní, ještě trochu přitvrdím. Všimli jste si, jak využíváme situace? Pozdrav, upoutání pozornosti, trocha pochvaly (skoro se mi chce napsat „podkuřování“, ale tahle nekorektnost mi přijde už trochu přes čáru, tak беру zpět) a pak rádoby nenápadná žádost, přičemž doufáme, že to klapne, jakkoliv je to nepravděpodobné a kdybychom my byli na tom rozhodovacím místě, nejspíš bychom řekli „Tenhle? Tak ten ani omylem!“

Poslední nekorektnost

Nějak se mi hůř teď modlí růženec, vždycky se mi myšlenky zatoulají...

Josef Spudil

Kalendář akcí v červnu 2022

10. červen (pátek) – Noc kostelů – program proběhne ve více kostelích naší farnosti.

11. červen (sobota) – příprava snoubenců – začátek je v 9:30 ve farním komunitním centru. Večer bude u sv. Bartoloměje Nocturno – v rámci festivalu Kmochův Kolín.

12. červen (neděle) – sbírka na obnovu kostela Nejsv. Trojice.

12. červen (neděle) – fotbalový zápas mezi farnostmi Český Brod a farností Kolín na hřišti **v Hradištku u Kerska**. Začátek v 15:00 hod.

14. červen (úterý) – setkání redakční rady časopisu Bartoloměj.

19. červen (neděle) – První svaté přijímání dětí. Mše svatá v 10:00 u sv. Bartoloměje. Prosíme rodiče a prarodiče, aby dětem připravili okvětní lístky na procesí.

21. červen (úterý) – mše svatá s **poděkováním za 50 let života a 25 let kněžství** otce Jána Halamy. Mše svatá začne v **18:30 u sv. Bartoloměje**. Po mši svaté jste zváni na pohoštění ve farním sálu.

3. červenec (neděle) – Termín vydání červencového čísla farního časopisu Bartoloměj.

Letní farní tábor pro děti bude v Zásmukách **od 10. do 16. července 2022**. Tábor je pro věkovou kategorii od 7 do 15 let. Bližší informace brzy doplníme. Minulé ročníky se vydařily i díky silné duchovní podpoře Vás farníků. I letos Vás prosíme, abyste na přípravu a průběh tábora mysleli ve svých modlitbách. Přihlašování je na stránce farnosti www.farnostkolin.cz.

Celostátní setkání mládeže se koná v Hradci Králové 9. – 14. srpna 2022. [Přihlaste se zde](#).

Příběhy z historie veltrubské farnosti

Veltrubská lokálie

27. srpna **1854** dostal kolínský vikář, svojšický děkan, P. Ballatý od císaře pána vyznamenání. Zlatý kříž s korunkou zavěšený na červené mašli mu jménem panovníka předal krajský komisař Hrdlička. Na slavnost byli pozváni kněží z celého kolínského vikariátu. Dostavili se téměř všichni, pouze z Ovčár nepřišel kněz pro nemoc a nedostavili se lokalisté z Ohař a z Lošan průj pro lakomost. Domnívám se, že účast na slavnosti byla spojena s nějakým dárkem pro vyznamenaného.

V tomto roce se P. Cvrček dočkal i nových kamen ve druhém pokoji a kamen do čeledníku. V místnosti, kde byl stále jednoduchý záklop byl podbit a nahozen strop, zazděny výklenky u oken a osazeny dřevěnými parapety. Kvalita bydlení se díky těmto úpravám zlepšila, a není divu, že si P. Cvrček vše velmi pochvaloval. Abych přiblížil hodnotu tehdejší měny, uvedu ceny. Kamna do místnosti byly zakoupeny v Praze a stály 10 florinů (10 zlatých). Bedna ve které byly přivezeny stála 40 krejcarů, doprava z Prahy 54 krejcarů a sestavení kamen 1 zlatý. Plotna do čeledníku (sloužil jako kuchyně) stála 6 florinů. Za své peníze P. Cvrček dokoupil k plotně dvě trouby. Podbití a nahození stropu stálo 26 florinů (zlatek). Pro srovnání plat učitele byl v těchto letech 130 zlatých, plat vyššího úředníka 500 – 700 zlatých ročně.

Rok **1855** na svém počátku přinesl poměrně vysoké teploty bez mrazů, což mnohým dělalo starost. V této době se led těžil a uchovával v hlubších sklepích, které v letních měsících sloužily jako chladničky. Ve druhé polovině ledna však přišla zima s takovou intenzitou, že p. Cvrček ještě koncem února jel křtít do Velkého Oseka na saních. Zima byla začátkem března přerušena povodní, ale rychle se vrátila a vydržela až do května. V květnu ustoupila zima, ale rozšířily se zde i v okolí neštovice. Onemocnělo mnoho dětí i dospělých, někteří i navzdory tomu, že byli očkovaní. (V českých zemích se proti neštovicím začalo očkovat v roce 1821) K neštovicím se přidala i „celková ošutina těla“ a několik lidí zemřelo. (tělo se pokrylo krevními strupy) Jako by to nestačilo, v červnu se v Zajezeří objevila cholera, 8 lidí na ni zemřelo, ale většina nakažených se uzdravila. V červenci se ale cholera objevila ve velkých Veltrubech, do Hraditka dorazila v září a do Oseka v říjnu a celkem zemřelo 30 lidí. Lidé

umírali ve velkých bolestech, někteří za den, jiní za čtyři dny. Ti, kteří se uzdravili ještě dlouho pociťovali velkou slabost.

Josef Sixta

Okénko do DKŠŠ

DKŠŠ slaví 30 let

Do roku 2022 vstoupila Dvouletá katolická střední a mateřská škola s kulatým výročím 30 let své existence. Porevoluční transformace společnosti a nadšené nasazení mnoha zakládajících osobností umožnilo v roce 1991 škole vzniknout v restituované budově Kongregace sester Těšitelek Božského Srdce Ježíšova. Pandemický rok 2021, na který připadalo výročí, oslavám příliš nepřál a tak jsme se rozhodli oslavy přesunout na jaro tohoto roku. Rozhodnutí se ukázalo jako šťastné, bez obav jsme mohli přivítat řadu milých hostů a přátel. Navštívil nás pan biskup Václav Malý, dlouholetý patron církevního školství a dobrý anděl školy, zástupci města Kolína v čele s panem starostou, osobnosti a kolegové, kteří pomáhali školu budovat, i bývalí žáci.

Oslavy byly tradičně zahájeny slavnostní mší svatou, kterou celebroidal sám Mons. Malý. Protože chrám sv. Bartoloměje byl pro rekonstrukci uzavřen, mše se konala v komunitním centru. Intimní prostor spolu se srdečností a bezprostředností pana biskupa vytvořili velmi příjemnou atmosféru, kterou po následném slavnostním občerstvení doplnilo smyčcové kvarteto Visione Quartet. Je již tradicí, že při významných příležitostech věnujeme dar našemu společenství. Letos volba padla na umělecky ztvárněnou křížovou cestu v podobě dvanácti keramických desek s motivy utrpení Krista od naší milé kolegyně a keramičky Renaty Burešové.

Dárek byl předán při odpoledním soaré starostovi města Michaelu Kašparovi. Umělecké dílo bude v nejbližší době zpřístupněno pravděpodobně v prostoru parkánu za chrámem sv. Bartoloměje a město Kolín konečně získá volně přístupný prostor k modlitbě křížové cesty.

Oslavy vyvrcholily večerním koncertem pop-folkové skupiny Šeginy. Publikum bylo nadšené a ukázalo se, že zahrada školy může být velmi příjemným prostorem k pořádání kulturních akcí. Doufejme tedy, že tento koncert nebyl poslední.

Díky za všechny naše příznivce a přátele, díky za přátelské a vděčné rodiče, díky za všechny žáky, které máme možnost vzdělávat. Co více si k narozeninám přát? Možná také Boží požehnání a ochranu, aby naše škola přežila i v budoucích letech.

Aktuality z DKŠŠ

V MŠ proběhlo přijímací řízení k předškolnímu vzdělávání. Přihlásilo se celkem 18 dětí, z nichž mohlo být z kapacitních důvodů přijato pouze 7. Jedním z kritérií přijetí je fakt, zda je rodina praktikující křesťanství a dítě je pokřtěné. Velký zájem dětí o zápis do naší mateřské školy je velmi potěšující, kéž bychom si mohli dovolit navýšit kapacity.

Oproti tomu střední škola stále přijímá nové zájemce o studium pro školní rok 2022/2023. Studovat u nás mohou žáci v oboru Praktická škola dvouletá (určeno pro žáky se středně těžkým stupněm mentálního postižení, případně s lehkým mentálním postižením v kombinaci s dalším zdravotním postižením) a v oboru Pečovatelské služby (určeno všem zájemcům, případně žákům s ostatními speciálními vzdělávacími potřebami).

V posledním květnovém týdnu vyrazíme na **týdenní turistický kurz do Branné v Jeseníkách**. Pro mnoho žáků naší školy je to jedna z mála možností k cestování a poznávání naší země. Často musíme žákům půjčovat i základní vybavení, ubytování, stravu i dopravu hradí škola. **Proto prosíme laskavé dárcce o jakýkoliv příspěvek, který by alespoň částečně dorovnal neúměrně rostoucí ceny a umožnil nám, abychom mohli turistické výlety pořádat i nadále.**

Alena Pavelová

Bartoloměj – farní časopis. Vydává Římskokatolická farnost Kolín, Brandlova 25, Kolín.
Redakční rada: Josef Dušek, P. Ján Halama, Katarína Jarošová, Václav Plánka, Tomáš Pavela, Tomáš Těmín.

P. Ján Halama: tel.: 604 294 247, e-mail: farnost-kolin@volny.cz

• e-mail: farnovinovy.kolin@gmail.com • web: www.farnostkolin.cz • FB: facebook.com/farnostkolin

Číslo účtu farnosti: 3252369369/0800, variabilní symbol pro dárcce: 1211638 (dle evangelia sv. Lukáše 6,38) případně v poznámce uvést: *dar pro farnost* (nebo jiný účel).

Autor fotografie na titulní straně: Jan Fischer